בס"ד

אורות השבת

בטאון הרבנות והמועצה הדתית באר-שבע
וממלכת התורה בעיר האבות שע"י רשת מוסדות "קול יהודה"

גליון מס' 878

עורך
הרב עוזיאל אדרי

פרשת השבוע
ראה

מנהל מערכת
הרב אברהם טריקי

דבר העורך

נותנים לך היום ברכה

'ראה אנוכי נותן לפניכם היום **ברכה**' הקב"ה מעניק לנו **היום** בשבת מברכין של חודש אלול **ברכה** את חודש התשובה. כתב **בעל התניא** מכיוון שאין ביכולת של האדם להשיג בכוחות עצמו "**אהבת ה' ויראת שמים**", לכן הקב"ה נותן בכל שנה מתנות מן השמים בחודש תשרי, מראש השנה עד יום הכיפורים "**יראת שמים**" לכל השנה כולה, ומחג הסוכות ושמחת תורה "**אהבת ה'**", ועל כן **אלול** הוא חודש ההכנה כדי להיות כלי מחזיק **ברכה** לקבלת השפע לכל השנה החדשה. שנאמר "**אני לדודי ודודי לי**" ראשי תיבות **אלול**, כפי גודל ההשקעה שלך ב'אני לדודי' בהתקרבות אל הקב"ה, כך תזכה לקירובים מלמעלה מ'דודי לי' של שפע קודש "**אהבת ה' ויראת שמים**" לכל השנה הבעל"ט.

בברכת שבת שלום ומבורך
הרב עוזיאל אדרי
רב המרכז הרפואי "סורוקה"
וק"ק 'שבטי ישראל' שכונה יא' באר שבע

לוח זמנים שבועי

לוח הזמנים מדויק לבאר-שבע	יום א' ס' מנחם אב (16.8.20)	יום ב' כ' מנחם אב (17.8.20)	יום ג' כ"ח מנחם אב (18.8.20)	יום ד' ערח"ח אלול (19.8.20)	יום ה' א' דר"ח אלול (20.8.20)	יום ו' ב' דר"ח אלול (21.8.20)	שבת קודש ב אלול (22.8.20)
עלות השחר	4:44	4:45	4:46	4:46	4:47	4:48	4:49
זמן טלית ותפילין	4:52	4:53	4:54	4:54	4:55	4:55	4:56
זריחה - הנץ החמה	6:12	6:13	6:13	6:14	6:14	6:15	6:15
סו"ז ק"ש לדעת מג"א	8:44	8:44	8:45	8:45	8:45	8:46	8:46
סו"ז ק"ש להתניא והגר"א	9:24	9:24	9:25	9:25	9:25	9:25	9:25
סו"ז ברכות ק"ש	10:31	10:31	10:31	10:31	10:31	10:31	10:31
חצות יום ולילה	12:45	12:45	12:45	12:45	12:44	12:44	12:44
מנחה גדולה	13:19	13:19	13:18	13:18	13:18	13:17	13:17
פלג המנחה	18:17	18:16	18:15	18:14	18:13	18:13	18:12
שקיעה	19:25	19:24	19:22	19:21	19:20	19:19	19:18
צאת הכוכבים	19:41	19:39	19:38	19:37	19:36	19:35	19:34

"שבת מברכין"
המולד ליל רביעי שעה 2:54 ו-16 חלקים.
ראש חודש אלול בימים חמישי ושישי הבעל"ט.

זמני הדלקת הנרות

פרשת השבוע:	ראה
הפטרה:	עניה סוערה
כניסת השבת:	19:07
יציאת השבת:	19:57
רבנו תם:	20:47

דבר רב העיר שליט"א

שכרו של מאמץ

רַק חֲזַק לְבִלְתִּי א�ֲכֹל הַדָּם כִּי הַדָּם הוּא הַנָּפֶשׁ. (דברים יב, כג)

רק חזק לבלתי אכל הדם: רבי שמעון בן עזאי אומר, לא בא הכתוב אלא להזהירך וללמדך עד כמה אתה צריך להתחזק במצוות. אם הדם שהוא קל להישמר ממנו שאין אדם מתאוה לו הוצרך לחזקך באזהרתו, קל וחומר לשאר מצוות. (רש"י)

המקור לדברי רש"י הללו, הוא מדרשת הגמ' (מכות כג, ב) עה"פ שלפנינו: 'רבי שמעון בר רבי אומר, ומה אם הדם שנפשו של אדם קצה ממנו – מקבל שכר, גזל ועריות שנפשו של אדם מתאוה להן על אחת כמה וכמה שיזכה לו ולדורותיו ולדורות דורותיו עד סוף כל הדורות'. ועל כך העיר המהר"ל (חידושי אגדות שם), הרי שכרן של מצוות לא נתפרש, כמבואר להדיא במשנה (אבות ב, א): 'הוה זהיר במצוה קלה כבחמורה, שאין אתה יודע מתן שכרן של מצוות'. וא"כ יש לתמוה, מאי נפקותא אית לן בהאי קל וחומר דגמ', שכן מה לי שעושה מצוה בדבר שנפשו של אדם קצה ממנו – או שעושה מצוה בדבר שנפשו של אדם מתאוה לו, הרי בשניהם אין אנו יודעים מהו שכרן של מצוות. ומכאן חידש המהר"ל, ששכר המצוה מתחלק לשניים: שכר 'המצוה' ושכר 'המאמץ' שבקיום המצוה. ולפ"ז י"ל דמ"ש במשנה דאבות (שם) שאין אנו יודעים שכרן של מצוות, היינו שכר המצוה. אולם שכר המאמץ שפיר אנו יודעים מהו, שכן נקבע הוא לפי גודל המאמץ, עכת"ד. איברא שזה מפורש במשנה עצמה (אבות ה, כג): 'לפום צערא אגרא'. וכן אמרו באבות דרבי נתן (ג, ו): 'טוב לו לאדם דבר אחד בצער ממאה בריוח'.

ואמנם לפי שיעור זה עולה, שחשבון מצוה בצער נכפל 'רק' במאה – לעומת מצוה שנעשית בריוח. מכל מקום פשוט שאינו דומה צער גדול לצער קטן, וא"כ אפשר שבצער גדול יוכפל שכרו לאין שיעור ואין ערוך. ובהיותי בזה מצאתי בספר 'מכתב מאליהו' (חלק שלישי) אשר חישב ומצא כן על פי דברי הגמ' (ערכין טז, ב): 'עד היכן תכלית יסורין, אמר רבי אלעזר כל שארגו לו בגד ללבוש ואינו מתקבל עליו... ומסקינן – אפילו הושיט ידו לכיס ליטול שלוש ועלו בידו שתים, עי"ש. ואם זהו גדר של 'יסורין' פשוט שזהו גם גדר ה'צער' האמור במשנתנו, נמצא לפי"ז שחשבון ערך המצוה בצער יכול לעלות אלפי אלפים ורבי רבבות פעמים!

ובלאו הכי על כרחך צריך לומר כן בלשון המשנה באבות (שם): 'בן הא הא אומר לפום צערא אגרא', שהרי לא נתן קצבה לשכר, אלא תלאו לפי גודל הצער. וזה מפורש בביאור הרמב"ם על משנה זו: 'לפי מה שתצטער ומתייגע בלימוד התורה – כך יהיה שכרך', עי"ש. ואכן נאה הבטחה זו למי שאמרה, שכן לפי המבואר במדרש שמואל, בן הא הא היה בן גרים, וכדי להסתירו מן המלשינים נקרא כך. ובחרו לקוראו בשם 'הא', כדי לרמוז שהוא מבני אברהם ושרה שנתוספה אות ה' על שמם, כדרך כל הגרים שנקראים על שם אברהם ושרה. והואיל וקיום מצוות אצל הגרים ודאי שהוא כרוך בעמל וטורח גדול, שהרי אין להם זכות אבות ולא ירשו בטבע נפשם את הכוחות לשמירת התורה והמצוות, לכן קם בן הא הא וגילה הבטחה זו אשר היתה פשוטה כל כך בעיניו, והבן.

וכמה נעמו בזה דברי האור החיים הק' עה"פ 'דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי, וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב וכסף ונחושת ותכלת וארגמן ותולעת שני ושש ועזים... אבני שהם ואבני מילואים לאפוד ולחושן' (שמות כה, ב-ז). והעיר האו"ח, הרי אבני שוהם ואבני מילואים חשובים הם יותר מזהב וכסף, וא"כ היה לו להקדימם לפני הזהב והכסף. ותירץ, כיון שאבני שוהם ואבני המילואים באו להם בלא טורח וחסרון כיס – כמבואר בגמ' (יומא עה, א) שהיו עננים מביאים אותם, מה שאין כן שאר נדבות אשר בנ"י נתנו אותם מכיסם בעמל וטורח, על כן סידר את נדבתם אחר כל הנדבות, עי"ש. הרי לפנינו גילוי מפורש בתורה, שחביב לפני הקב"ה מעט בצער – מהרבה שלא בצער.

וכמים צוננים על נפש עייפה הם בזה דברי רבותינו אודות שכרה של רות המואביה.

המשך דבר רב העיר במדור "אורות הכשרות"

אין לקרוא את העלון בשעת התפילה וקריאת התורה

העלון טעון גניזה.

אורות הפרשה

הברכה, כשיתמלא העולם באורה של הגאולה

'ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה' (יא, כו), צריך להבין מדוע התחיל בלשון **יחיד** "ראה" ומדבר בלשון **רבים** "לפניכם", ועוד תיבת "היום" לכאורה כמיותר. מבאר **ה'בן לאשרי'** שקושייא חדא מתורצת בחברתה, הנה תיבת **"לפניכם"** צירוף שני מילים **"לפני - כם"** והיינו שהנה בסדר האותיות של הא-ב לפני האות כ' מופיע האות **י'** ולפני האות **ם'** מ"ם סופית מופיע האות **מ'** פתוחה רגילה, וביחד זה צירוף תיבת **"מי"**. ולפי זה יתבאר הפסוק כך, בתיבת **"מי"** יש **"ברכה וקללה"** הנה אצל פרעה הרשע זה היה "קללה" כי אמר **'מי** ה' אשר אשמע בקולו' (שמות ה, ב), וקיבל מכות נאמנות וקללות, וכן יתן ה' לכל הגויים הרשעים שונאינו ומבקשי רעתינו המושלים במדינות העולם של זמנינו וישלח ה' בהם את כל הקללות שבב' פרשיות של התוכחות 'כי תבוא' ו'בחוקותי'. והנה אצל בני ישראל תיבת **"מי"** היא **"ברכה"** שאומרים **'מי** כה' אלקינו המגביהי לשבת בשמים ובארץ' (תהלים קיג, ה), ויתן לנו הקב"ה שפע רב של טובה וברכה והצלחה ברוחניות וגשמיות. וכל זה נוהג דווקא **"היום"** לפני הגאולה כששורר בעולם עדיין העלם והסתר, אך אבל כאשר נזכה לביאת הגואל צדק תיכף בימינו אמן, ויתמלא העולם באורה של הגאולה השלימה, ונפקחו עיני כל בשר ויראו כולם כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון ואין עוד מלבדו, אז אפילו הרשע לומר כפרעה לא יהיה יכול לומר מי ה', ויהיה העולם כלי מחזיק **ברכה** מלא בברכת ה' וכל טוב לבני ישראל אמן.

הברכה של לימוד התורה

'ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה, את הברכה אשר תשמעו אל מצות ה' אלוקיכם אשר אנכי מצוה אתכם היום' (יא, כו-כז), **"ר'אה א'נכי נ'תן ל'**פניכם **ה'**יום **ב'**רכה" ראשי תיבות גימטריה **"רפ"ח"**, **וכתב** בספר **תולדות יעקב יוסף** (בראשית), שמקור ושורש של תאוות ותענוגי עוה"ז, הם עולמות עליונים קדושים וטהורים של תענוגים רוחניים, שהם ש"י עולמות שעתיד הקב"ה לתת לכל צדיק, כדאיתא **במסכת ברכות** (נה, א) עתיד הקב"ה ליתן לכל צדיק וצדיק ש"י עולמות, ושם בעולמות אלו אי אפשר לתאר ולשער את גודל התענוג הרוחני האמיתי אשר שם, והם רפ"ח ניצוצות שנפלו לעולם למטה בבריאת העולם כדי שיהיה בחירה ושכר ועונש, שנאמר 'ורוח אלוקים מרחפת' "מרחפת" נוטריקון "רפ"ח מת", וכל כוונת הבריאה היא להעלות בחזרה לקדושה את אותם רפ"ח ניצוצות אלוקיים אלו הטמונים בעולם הגשמי. וכתב **האריז"ל בספר עץ חיים** (שער הכללים פ"ב) שבמעשי בראשית בבריאת העולם קדם לעולמנו זה הגשמי עולם רוחני גבוה שנקרא "עולם התוהו" והאיר בו האור האלוקי בעוצמה אדירה, וכתוצאה מכך התרחש תהליך שנקרא "שבירת הכלים", כי הכלים היו קטנים מלהכיל את עוצמת האור אלוקי הגדול והחזק, ואותו עולם התוהו נשבר ונחרב כי לא היה יכול להכיל את האורות העליונים, ורפ"ח ניצוצות קדושות נפלו בטומאה ובקליפה בשבירת הכלים והם מקור כל הקללה שבעולם רחמנא ליצלן, כמו שכתב **בזוהר הקדוש** (ח"א עט, א בסתרי תורה) לוט לטיא, היינו הסטרא אחרא. נמצא שהניצוצות הקדושות הם בגלות בתוך הקללה, ורוצה הקב"ה שאנחנו בני ישראל במעשינו הטובים נברר את ניצוצות קדושות אלו.

ברכה של שמות הקודש

ולפי זה מבאר **ה'ברכה משולשת'** את הפסוק כך, **"ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה"** ראשי תיבות תיבות אלו גימטריה **"רפ"ח"** כנ"ל, כלומר בשביל להעלות את הרפ"ח ניצוצות ולתקנם, **"את"** על ידי לימוד תורתינו הקדושה הניבטאת ב-"כ"ב אותיות התורה מ-**א'** ועד **ת'**", **"הברכה"** גימטריה ד' מילואי שמות הקודש של הוי"ה ב"ה **"ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן"**, והיינו שעל ידי התורה והמצוות של עם ישראל נעשים ייחודים עליונים בשמות הקודש ומתמלא שם הקדוש הויה ב"ה בד' מילואיו, ואז יכלו עושי רשעה שלא יהיה שום שליטה ליצר הרע ולסטרא אחרא, וממילא מובטח לנו ולכל ישראל אור גדול עליון של שפע של קדושה וטהרה רוחני "אשר תשמעו אל מצות ה' אלקיכם", סייעתא דשמייא עליונה לקיים את התורה והמצוות בשמחה ובטוב לבב מבלי מפריע ומעכב, כדאיתא **במסכת אבות** (פ"ד, ב) שכר מצוה מצוה, דהיינו שהשכר של המצווה היא בזה שמתווסף באדם רוח טהרה ממרום לסייעו בעבודת ה' ונכנס בו חשק נפלא לעשות ולקיים עוד מצוה.

אורות הכשרות

דהנה המתבונן בפשוטו של מקרא לא ימצא לכאורה הבדל בין רות – לערפה, שכן שתיהן ביקשו להתגייר עד שבכו והתחננו לפני נעמי להתלוות עמה. ואמנם כשהפצירה בהן לשוב לעמם – 'שבנה בנותי למה תלכנה עמי' (רות א, יא), חזרה ערפה אל ארץ מולדתה אך רות המשיכה לדבוק בה – 'ותשאנה קולן ותבכנה עוד, ותשק ערפה לחמותה ורות דבקה בה' (שם א, יד). וגם כשהוסיפה נעמי להפציר ברות שתשוב עם ערפה אל עמה, המשיכה רות בתחנוניה – 'ותאמר רות אל תפגעי בי לעזבך לשוב מאחריך, כי אל אשר תלכי אלך ובאשר תליני אלין, עמך עמי ואלוהיך אלוהי, באשר תמותי אמות... כי המות יפריד ביני וביניך' (שם א, טז-יז). מכל מקום עדיין יש לתמוה, מדוע שעתה נעמי לתחנוני רות יותר מאשר לתחנוני ערפה. ברם התשובה לזה, מפורשת בכתוב 'ותרא כי מתאמצת היא ללכת אתה ותחדל לדבר אליה' (שם א, יח). הנה כי כן עין רואה מכאן, כי רות זכתה להסתופף תחת כנפי השכינה עד היותה אמה של מלכות! רק בעבור תוספת 'המאמץ' אשר שכנע את נעמי כי ראויה היא לכך – 'ותרא כי מתאמצת היא'!

ופוק חזי לדבריו הנשגבים של רבי יהונתן אייבשיץ עה"פ: 'ולא שמעו אל משה מקוצר רוח' (שמות ו, ט), ופי' הרב בזה"ל: 'נראה דהטעם שלא שעבדו מצרים בשבט לוי היה, כי פרעה ראה בקסם שמשבט לוי יקום המושיע, ופרעה חשב מי שאינו בצרה אינו יכול להושיע כי נוצר תאנה יאכל פריה – מי שסבל גלות יהיה אח"כ לראש, ולכן לא שעבד את שבט לוי כלל', עי"ש. הרי לפנינו שגם פרעה הבין שבלא טורח ובלא עמל אי אפשר שתצמח הישועה.

אכן משנה ערוכה היא (אבות ד, ט): 'כל המקיים את התורה מעוני, סופו לקיימה מעושה. וכל המבטל את התורה מעושר, סופו לבטלה מעוני'. ובזה הורה לנו תנא, שעל האדם ללמוד תורה בכל תנאי ובכל מצב – הן בצער העוני והן בטרדות העושר.

ואם יש את נפשך לדעת מהו הגדר של לימוד תורה 'בעוני', צא ולמד מדברי הגמ' (כתובות סב, ב) עד היכן הגיעה מסירות נפשו של רבי עקיבא בלימוד התורה. דהנה על אף היותו עני מרוד עד שנאלץ לישון עם אשתו רחל על גבי מצע של תבן, לפי שהיה זה כל רכושו! ובאבות דרבי נתן (פרק י) הוסיף, שהיה מלקט בכל יום חבילה של תבן – חציה מוכרה ומתפרנס וחציה מתקשט בה, עי"ש. עם כל זה עלה ונתעלה במעלות התורה, עד שהיה היחיד בעולם אשר הגיע לפסגת השלימות התורנית – חמישים שערי בינה! וגם ברכת המשנה התקיימה בו, שכן מפורש באבות דרבי נתן (שם): 'לא נפטר רבי עקיבא מן העולם עד שהיו לו שולחנות של כסף וזהב', עי"ש. ואם לחשך אדם לומר, והרי עינינו הרואות להרבה ת"ח השתולים בבית ה' ושוקדים בתורה מתוך עוני, אך לא זכו לעושה. אף את פתח לו, שאין כוונת התנא בזה רק לעושר הממון, שהרי מפורש במשנה (אבות ד, א) 'איזהו עשיר השמח בחלקו', והיינו שהעושר האמיתי הוא אושר האדם השמח בחלקו. וא"כ שפיר י"ל דהעושר האמור בכאן הוא האושר, והוי כאומר כל הלומד תורה מעוני סופו לקיימה 'מאושר', דהיינו גם אם בתחילה למד תורה תוך הרגשת צער העוני, מובטח לו שהתורה תעניק לו את מידת ההסתפקות והאושר!

ובמדרש חכמים (מובא בספר מעם לועז) המשילו ענין זה, למלך אחד שבנה ארמון גדול ומפואה. ואחר כך זימן ארבעה אומנים מפורסמים שיצבעו את ארבעת קירות חדרו, בציורים וקישוטים מיוחדים, וכמובן שהבטיחם שכר גדול בתום השנה שהוקצבה למלאכתם. מיד החלו שלושה מהם לצבוע את הכותל המיועד להם, אך הרביעי נתעצל במלאכתו ובחר להתעגג במנעמי הארמון באכילה ושתיה ומנוחה. ויהי בהגיע היום האחרון, המה השלימו את מלאכתם ברוב פאר והדר, ואילו הוא טרם התחיל במלאכתו. רעיון גאוני צץ במוחו – לצבוע את הכותל המיועד לו בצבע מבריק ומבהיק באופן שכל שלושת הכתלים האחרים ישתקפו ממנו, וכך עשה והנה כאשר ניגש המלך ופמלייתו להתבונן במלאכת האומנים, נפעם מהיצירות המופלאות, אך התפעל במיוחד מהכותל הרביעי אשר למעשה משקף את מלאכת כל האומנים יחדיו. ברם כשבא לשלם את שכרם, אמרו לו יועציו, אמנם מלאכת האומן הרביעי משובחת היא יותר מכולם, אך הוא לא עמל וטרח כלל בעבודתו אלא נהנה מפרי עמל חבריו. מה עשה המלך, לקח שלושה צרורות של אבנים טובות ומרגליות ותלאם בשלושת הכתלים: לבעל 'המראה' אמר, טול אתה את שלושת הצרורות המשתקפים בכותל שצבעת, ולאחרים אמר טלו כל אחד את צרורו... וז"ש 'לפום צערא אגרא' – השכר הוא רק על המאמץ הכרוך בעשיית המצוה, אך על מעשה המצוה עצמה אין שכר כלל!

בברכת שבת שלום ומבורך
הרב **יהודה דרעי**
הרב הראשי וראב"ד באר-שבע

אורות ההלכה

תשובות הלכתיות משולחנו של
מורנו המרא דאתרא
הגאון הגדול רבי יהודה דרעי שליט"א

הלכות קריאת התורה (המשך)

ש - עם הארץ שאינו יודע לקרוא צורת האותיות ואינו יודע אפילו לקרוא בלחש עם החזן, האם רשאי לעלות לתורה?

ת - מעיקר הדין צריך שהעולה יכיר את צורת האותיות, או לפחות יקרא בלחש עם החזן. אולם כבר פשט המנהג שאין מוחים בידי העולה שאינו יודע כלל לקרוא בתורה אפילו עם החזן. ועל כל פנים, ראוי להעלותו "מוסיף" או להוסיף עליו עולה אחר, באופן שיהיו לפחות שבעה עולים כשרים.

ש - מחלל שבת בפרהסיא, האם רשאי להעלותו לתורה?

ת - מחלל שבת בפרהסיא, אינו עולה למנין שבעה, אך אפשר להעלותו "מוסיף". ואם קנה לעצמו אחד מעליות התורה, יש להעלותו כדי למנוע מחלוקת והלבנת פנים, אולם טוב שיחזרו על קריאתו בעליה שאחריו וכן יוסיפו עליו עולה אחר ב"מוסיף" באופן שיהיו לפחות שבעה עולים כשרים.

ש - כיצד נוהגים בכמה מבני משפחה הרוצים לעלות לתורה?

ת - לא יעלו שני אחים בזה אחר זה, אלא בהפסק של עולה אחר, משום חשש מעין הרע, והוא הדין לגבי בן אחר אביו או להיפך. וראוי לנהוג כן גם לגבי סבא ונכדו, וכן לגבי חתן עם חמיו.

ש - האם טוב לקרוא לעולה בשמו?

ת - מי שקראו בשמו לעלות לתורה, אינו רשאי לסרב ויש בזה סכנה גדולה לקיצור ימיו ושנותיו ח"ו. ועל כן מנהג טוב נהגו בהרבה מקהילות הספרדים שלא לקרוא לעולה בשמו, אלא הגבאי ניגש אליו ומזמינו לעלות לתורה. אך מנהג אחינו האשכנזים לקרוא לעולה בשמו ויש שמוסיפים גם את שם אביו.

ש - כשמוליכים את ספר התורה, האם יש להקפיד להוליכו בדרך ימין או בדרך הקצרה. ומה הדין לגבי העולה לתורה?

ת- כשמוליכים ס"ת לתיבה, יש להוליכו בדרך ימין אף על פי שהיא ארוכה יותר. וכשמחזירים אותו להיכל, יש להוליכו מצד שמאל של התיבה. אולם העולה לתורה, יעלה בדרך הקצרה לתיבה, וירד בדרך הארוכה למקומו. ואם שתי הדרכים שוות, יעלה מצד ימין וירד מצד שמאל.

ש - מה הם הדברים שהעולה צריך להקפיד עליהם?

ת - ראשית עליו לראות בתוך הספר מהו מקום קריאתו, ואחר כך מכסה את הכתב במפה או בסגירת הספר, ואחר כך אוחז בספר בידיו ומברך בקול רם כדי שיענו אחריו אמן. והמברך בלחש, מלבד שהוא מפסיד את הציבור בעניית אמן יש אומרים שלא יצא ידי חובתו. וטוב שיקרא העולה את קריאתו, ובלבד שהוא בקי בקריאה והטעמים, ואם לא יקרא החזן והעולה יקרא עמו בלחש. ואחר הקריאה וברכה אחרונה, ימתין ליד התיבה עד שיסיים העולה אחריו את קריאתו וברכתו.

בית דין צדק לענייני ממונות
שע"י הרבנות והמועצה הדתית באר שבע
לפרטים: הרב אלעזר ביטון שליט"א
נייד: 052-7670510

דבר רבני השכונות

הרה"ג יעקב נמש שליט"א
רב שכונה ג' ומנהל מחלקת סת"ם
ופיקוח שבת שע"י הרבנות באר שבע

בנים אתם לה' אלוקיכם

כתוב בפרשה בנים אתם לה' וגו' ובהמשך בפסוק ג' לא תאכל כל תועבה **האב"ע** מסמיך את שני הדברים וכך כותב כי אתה עם קדוש בלב ובפה ותהיו מובדלים מן העמים וכל רואיכם יכירו אתכם כי לא תקרחו למת ולא תאכלו כל חי ואם אתה עם קדוש אין ראוי שתאכל טמא ותטמא הנפש. **הנביא ישעיהו** צווח שמעו שמים והאזיני ארץ וגו' בנים גידלתי ורוממתי והם פשעו בי ידע שור קונהו וחמור אבוס בעליו ועמי לא ידע עמי לא התבונן כלומר עמי הוא גרוע מהשור שמכיר את בעליו והחמור שמכיר רק את האבוס ואילו עמי עם ישראל לא מכיר שום תודה לבעליו הקב"ה ולא מתבונן במי שמיטיב לו וקשה להבין איזה ק"ו הוא זה, הרי השור שמכיר את בעליו או החמור את האבוס נובע מטבעה של הבהמה שהבורא ית' הטביע בה שתכיר את בעליה והחמור רק את האבוס ולעומת זאת הישראל שידע את השם הנכבד והנורא, הרי צריכים לעמול על כך בשום שכל בהעמקה ובינה יתרה בגדולתו יתברך וא"כ מה תביעת הנביא כה גדולה מעם ישראל!!! **אך הבה ונתבונן בטבע הבריאה שהכין הקב"ה לצרכי גופו של האדם.** בעולם האדם נצרך למספר דברים לקיומו לאוויר, למים ולמזון. הדבר החשוב לו ביותר הוא האויר והיות ולחמצן הוא נזקק ביותר כי בלעדיו לא יחיה יותר מכדי נשימה העניק הבורא יתברך לכל יושבי כדור הארץ את כל כמות הצריכה של החמצן וללא מאמץ, מים שהוא מצרך פחות ערך לא מצוי בכל מקום וכך במזון שפחות מצוי מפני חשיבותו הפחותה מהמים וכך בכל מה שנצרך בעולם והנה כשם שנצרך האדם לאוויר ולמזון לצורך קיום גופו כך צריך הוא לצורך נפשו רוחו ונשמתו אויר לנפש ומהו אויר לנפש "האמונה". בלא אמונה אין קיום לנשמה, כי האמונה לנפש זהו האויר לנשימתה. משום כך ראינו באם יש אמונה אפילו בעלי עבירה שבים הם לצור מחצבתם, מכיוון שבאמונתם הם לא נכרתו מעם השם. מה שאין כן מי שאיבד אמונתו ונעשה כופר בעיקר ח"ו עליו נאמר כל באיה לא ישובון וגו' (משלי ב, יט) ומצאנו גם שא"א בן שלוש הכיר בבוראו דהיינו אפילו פעוט המתחיל להתהלך בארץ הוא מבין שיש מנהיג לבירה. **וכן מצאנו מסופר על ר' בנאה** (ב"ב נח) שהייתה שם אשה מופקרת שאמרה לבתה מדוע עושה מעשי זימה בגלוי, הנה לי עשרה בנים ורק אחד הוא בנו של אביך ואין מי שידע מכך. שמע האב וציווה נכסיו רק לבנו. לאחר מותו וקריאת צוואתו באו בניו לר' בנאה אמר להם שילכו לקבר האב ויכו על הקבר והאב יאמר להם מיהו בנו ומשלא נענו בהכאה, חזרו לרב בנאה ואז התברר שאחד לא הלך להכות על הקבר ואז פסק להם שזהו הבן. רואים שהבן בפנימיותו חש ומרגיש את אביו ולא מסוגל לחבוט בקבר אביו וודאי בכל אדם הבן קשור בנימי הנפש לאביו ומקורב אליו ביותר וא"כ נבין אם באב חומרי נתן הקב"ה בטבע בנו להרגיש ולהכיר שזה הבן וזה אביו כ"ש שבנשמתו ניתנה בו ההרגשה שהקב"ה מדיליי נפח ביי. ועל כן אומר הנביא, בני שגידלתי ודאי יודעים מי גידלם ורוממם כי זה טיבעי שידעו זאת! ולהבין מדוע בכל זאת ירדו מַדְרֵגוֹת האמונה עד שהנביא צריך להוכיחם על כך, רואים זאת שכאשר מחלות קשות ומגפות ר"ל פוקדות בני אדם ה' ישמור מגיעים למצבים קשים של חוסר חמצן ר"ל ומחלות קשות ואז האדם יכול לשכוח גם זהותו ושייכותו ר"ל. כך ברוחניותו באם מטמא הוא את נפשו ואת גופו ע"י מאכלות אסורות ויולידו בו עובי ואטימות בנפש (רמב"ן יד, ג). **ויה"ר שיתקיים בנו הפסוק וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלוקים אין עוד מלבדו.**

בברכת שבת שלום ומבורך
הרב יעקב נמש

מטבע ברכה מהצדיק

לפני זמן לא רב הוא היה סוחר די מצליח. אך לא לעולם חוסן: הגלגל התהפך, כל רכושו אבד לו והוא נותר בעירום ובחוסר־כול. בנוסף לכך, בתו כבר הגיע לפירקה, וחתונה עדיין לא נראית באופק. מניין ימצא סכום מספיק שיאפשר לו להשיא את בתו?

בצר לו בא היהודי אל הצדיק הקדוש מאפטא, שטח את דאגותיו וביקש את עצתו.

"לכמה כסף אתה זקוק?", שאלו הצדיק.

"נחוץ לי סך של אלף רובלים", אמר האיש.

"וכמה כסף ברשותך?", המשיך הצדיק.

"כיסי ריק", ענה היהודי בפנים עגומות. "אין לי כי אם רובל בודד אחד!"

"לך לשלום", בירכו הרבי בנימה מעודדת. "ואת העסק הראשון שיזדמן בדרכך — אותו תעשה!"

היהודי יצא מעם הצדיק תמה ומשתומם. וכי אילו עסקים אפשר לעשות ללא כסף? אך חזקה עליו מצוות הרבי והוא יצא חזרה לביתו.

בדרכו נכנס לבית־מלון כדי לפוש מעט. אותה שעה שהו במלון סוחרים באבנים־טובות שעסקו במקח־וממכר. יהודים עשירים, יהלומיהם מוצגים בסדר נאה על השולחן שלפניהם והם מתמקחים. ניגש גם היהודי שלנו אל השולחן והביט באבנים הטובות.

"מה לך מתבונן, ר' יהודי?", פנה אליו אחד הסוחרים. "שמא ברצונך לרכוש לך יהלום?"

"כן, בודאי", הזדרז להשיב. באוזניו הדהדו דברי הצדיק שציווהו לבצע את העיסקה הראשונה שתזדמן לו.

"באיזה סכום אתה רוצה לקנות?", שאל הסוחר, על־מנת להציג בפניו את היהלום שווה־הערך.

"ברובל אחד", ענה 'הלקוח'. "זה כל מה שיש לי".

צחוק כללי פרץ מפי כל המסובים לשמע דבריו. ברובל אחד רוצה הוא לקנות יהלום...

הסוחרים החלו להתלוצץ על חשבונו של העני המסכן, ואחד מהם חמד לו לצון: "יש לי עבורך עיסקה גם בעבור רובל אחד".

"מוכן ומזומן", ענהו בן־שיחו.

"קנה ברובל שבידך את העולם־הבא שלי", הציע הסוחר.

"מסכים", מיהר היהודי להשיב. בו־במקום בוצעה המכירה ואושרה על־גבי שטר כתוב וחתום כדת וכדין, לקול צחוקם של המסובים. היהודי מסר לסוחר את המטבע האחרון שהיה בכיסו, סר לפינת החדר, הוציא גמרא מתרמילו והחל ללמוד.

במרכז האולם המשיכו הסוחרים להתבדח על אותו בטלן שהוציא את הרובל האחרון שלו על דבר שלא בא לעולם.

"על מה הצחוק והשמחה?", התעניינה אשתו של הסוחר, שהגיעה אותה שעה למקום. היא היתה מעורבת בעסקיו של בעלה, אך על עיסקה כגון זו לא פיללה לשמוע. התעלול שעשה לא מצא כלל וכלל חן בעיניה. יותר מזה: הדבר ממש הרגיז אותה. "גם אם היה לך איזשהו חלק לעולם־הבא, לא היססת ומכרת אותו?!", קראה בכעס. "והרי נשארת ערום ועריה! עכשיו אתה ממש כמו גוי! ואני עם גוי אינני רוצה לחיות. בוא איתי אל הרב תיכף ומייד ותן לי גט!"

הבעל ניסה להרגיעה. הן לא התכוון ברצינות, גימגם. סתם צחק לו ועשה מעשה משובה. היא לא צריכה לקחת זאת ברצינות וכו' וכו'. אך היא בשלה. לא הועילו טענותיו ותירוציו. עם גוי שאין לו חלק לעולם־הבא אין היא מוכנה לחיות.

נוכח הסוחר שאשתו תקיפה בדעתה, ושלח שליח לאתר את היהודי, שיצא כבר לדרכו. "שמע נא", פנה אליו בנחת. "מבין אתה שלא התכוונתי אלא להתלוצץ. הרי לא היה בדעתי למכור לך באמת את העולם־הבא שלי. קח נא את הרובל שלך והחזר לי את השטר".

"לא ולא", ענה היהודי הזר. "עסק הוא עסק".

"אפצה אותך", ניסה הסוחר לשדלו. "קח כמה רובלים ושכח את העסקה".

"אלף רובל אני דורש", אמר היהודי בנחת.

"אלף רובלים?!", נזדעק הסוחר. "האם יצאת מדעתך?! תמורת פיסת נייר אתה מבקש אלף רובל?!"

"שמע נא", אמר היהודי לסוחר. "ודאי אני נראה בעיניך יהודי תמים שאינו יודע בין ימינו לשמאלו. דע, שגם אני הייתי סוחר אלא שנהפך עלי הגלגל. עתה זקוק אני לאלף רובל כדי להשיא את בתי, והצדיק הקדוש מאפטא הוא שציווני לבצע את העסק הראשון שיזדמן לי, ועל־פי עצה זו קניתי את העולם־הבא שלך. לא אמכור לך אותו בחזרה אלא תמורת אלף רובלים".

הסוחר ניסה להתמקח, אך מאום לא הועיל. אשתו אף היא לא היתה מוכנה להתפשר: "אפילו בעד כל הון שבעולם עליך לקנות בחזרה את העולם־הבא שלך, או שתיתן לי גט עכשיו".

בלית־ברירה מסר הסוחר ליהודי אלף רובלים, טבין ותקילין, קיבל את שטר־המכירה בחזרה לידו, ופייס את רעייתו.

האשה ששמעה כי היהודי פעל בעצתו של הקדוש מאפטא, החליטה לנסוע אליו. "רבי", אמרה לו, "שמחה אני שנתגלגלה לידי הזכות לעזור לאותו יהודי. אך שאלה אחת לי אליו: האמנם שווה העולם־הבא של בעלי אלף רובלים?"

"כשמכר את חלקו בתחילה תמורת רובל אחד", ענה לה הצדיק, "לא היה העולם־הבא שלו שוה אפילו את הרובל; אבל כשניאות לשלם בעבורו אלף רובלים ועזר ליהודי עני במצוקתו, עכשיו שווה העולם־הבא שלו הרבה יותר מהסכום ששילם בעבורו, וערכו לא יסולא בפז".

אורות עונג שבת

הברכה מהשכינה הקדושה

'ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה' (יא, כו-כח) **"ראה אנכי נתן"** בגימטריה עם האותיות **"דאר(ו)ן היכל תנ"ך ו' א'"** מבאר **ה'בן לאשרי'** הכוונה, הנה צריך להבין מדוע התחיל בלשון **יחיד** "ראה" ומדבר בלשון **רבים** "לפניכם" ועוד למה אמר אנכי נותן לפניכם ברכה **ו**'קללה עם **וא"ו** החיבור שמשמעו שנותן את שניהם גם את הברכה וגם את הקללה, שלכאורה היה לו לומר ברכה **או** קללה כמו שמתפרש מהמשך הפסוקים את הברכה אשר תשמעו והקללה אם לא תשמעו, וגם הנה תיבת "היום" לכאורה כמיותר. אלא נראה לומר הנה כל השפע היורד לעולם הוא בזכות ובשביל עם ישראל, ובזמן שהיה בית המקדש קיים, היה יורד השפע לבני ישראל מלמעלה לעולם הזה, בלי מתווכים אלא ישירות באמצעות השכינה הקדושה ששרתה **בארון** הקודש **בהיכל** קודש הקודשים שבבית המקדש, ובזמן הגלות לאחר שחרב בית המקדש השפע יורד באמצעות שבעים המלאכים שרי אומות העולם שאנחנו בגלות בארצם, באמצעות לימוד התורה שבכתב ה**תנ"ך**, ולימוד התורה שבעל פה **ו' שישה** סדרי משנה. נמצא שכלפי הקב"ה **א'**, כלומר המצב **אחד** ושווה שאין שום שינוי אצלו יתברך שהוא משפיע לנו היום שפע רב כמו אז, כמו שנאמר 'אני ה' לא שניתי' (מלאכי ג, ו), אלא שאצלינו המקבלים יש שינוי שבזמן שהיה בית המקדש קיים היינו מקבלים את השפע ישירות באמצעות השכינה הקדושה, וכל עיקר וריבוי השפע היה בידינו, ועתה בגלות השפע באמצעות שבעים המלאכים שלוקחים את עיקר השפע ונותנים לנו רק מה שנשאר קצת ותמצית.

הברכה משבעים מלאכים שרי מעלה

ולפי זה מבאר **ה'ברכה משולשת'** את הפסוק כך **"ראה"** בלשון יחיד שהקב"ה אומר **"אנכי נותן לפניכם"** את השפע ישירות באמצעות השכינה בזמן המשכן והמקדש **"היום"** שזה זמן של **"ברכה"**, ואילו זמן הגלות **"וקללה"** שהשפע באמצעות המלאכים שרי האומות.**"לפניכם היום ברכה"** גימטריה **"תקיח"**, והכוונה שהוא צירוף שני מילים **"קח"** בזמן המקדש הראשון שהיה קיים **"ת"י"** שנים, **קח** את השפע כתיקונו מהשכינה, ובזמן בית המקדש השני שכבר נחשב לגלות כי היו משועבדים תחת יד אומות העולם וגם חסרו בו ה' דברים כדאיתא **במסכת יומא** (כא, ב), שלא היה ארון וכפורת וכרובים אש ושכינה ורוח הקודש ואורים ותומים.

הודעה חשובה ודחופה

לכולל חשוב בעירנו הק' אשר לומדים בו למעלה מ-60 אברכים כ"י כל היום

דרושים לבית המדרש בדחיפות
תאורה - מזגן
ספריות לספרי הקדש

כל המעוניין להנציח לכל מטרה לעילוי נשמת, לרפואה,להצלחה בכל העינינים בגשמיות ורוחניות

נא לפנות בבקשה
לרב יגאל לוי 050-6308741

לעילוי נשמת
הרב יוסף שלמה טריקי זצ"ל
בר עליה ז"ל
והרבנית רחל טריקי ע"ה
בת סימי ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה.

* תוכן המודעות באחריות המפרסמים בלבד. ט.ל.ח
077-9155552